

Anonimizált változat

Fordítás

C-266/19 – 1

C-266/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. március 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesgerichtshof (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 7.

Felperes:

EIS GmbH

Alperes:

TO

BUNDESGERICHTSHOF (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország)

VÉGZÉS

[omissis]

az EIS GmbH, [omissis]

felperes, viszontkereseti alperes és ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban,

[omissis]

és

TO, [omissis]

alperes, viszontkereseti felperes és a felülvizsgálati eljárást kezdeményező fél,

[omissis]

között folyamatban lévő jogvitában

[eredeti 2. o.]

A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) I. sz. polgári tanácsa a 2018. december 20. napján megtartott szóbeli tárgyaláson [omissis]

a következőkről határozott:

- I. Az eljárást felfüggeszti.
- II. A fogyasztók jogairól szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU parlamenti és tanácsi irányelv (HL 304. L 2011., 64. o.) 6. cikke (1) bekezdése h) pontjának és (4) bekezdésének az I. mellékletének A. részével összefüggésben való értelmezése céljából a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bírósága elé:
 1. A 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. része szerinti elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében „van-e” a vállalkozónak telefonszáma abban az esetben, ha a telefonszámát az impresszumában tünteti fel vagy azt internetes oldalának kezdőoldalán világosan és egyértelműen megjeleníti?
 2. A 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. része szerinti elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében „van-e” a vállalkozónak telefonszáma abban az esetben, ha üzleti célokra rendelkezik ugyan telefonkapcsolattal, azt azonban nem használja távollévők közötti szerződések megkötésére; és ezáltal azt az ilyen szerződések elállási nyilatkozatok elfogadásának formájában történő megszüntetésére sem tartja fenn? **[eredeti 3. o.]**

Indokolás:

- 1 I. A felperes a 2014. december 29-én kelt ügyvédi levélben felszólította az erotikai kellékek internetes forgalmazása tekintetében vele versenyben álló alperest hibás elállási tájékoztató használata és áruteszt eredményével történő reklámozás miatt. Ennek keretében az alperestől kötbérikötéssel biztosított abbaahagyási nyilatkozat megtételét, valamint a felszólítás költségeinek megtérítését követelte 612,80 euró összegben.
- 2 Az alperes 2015. január 8-án kötbérikötéssel biztosított abbaahagyási nyilatkozatot tett. A 2015. január 12-én kelt ügyvédi levelében az alperes is felszólította a felperest és kifogásolta, hogy a felperes az internetes oldalán található elállási tájékoztatóban nem tüntette fel a telefonszámát. A felszólítás

ügyvédi költségét ugyancsak mintegy 612,80 euróra becsülte, és a költségek megtérítése iránti kérelmével kérte annak beszámítását a felperes 2014. december 29-i felszólításában foglalt költségtérítés iránti kérelmével szemben.

- 3 A felperes a benyújtott keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperest nem illetik meg a 2015. január 12-i felszólítással érvényesíteni kívánt abbahagyásra és költségtérítésre irányuló követelések. Követelte továbbá a 2014. december 29-i felszólítás költségeinek megfizetését. A felperes ezzel összefüggésben előadta, hogy az internetes oldalának impresszuma tartalmazza az általa használt telefonszámot. A telefonszám megtalálható ezenkívül az internetes oldal kezdőlapjának alsó részén.
- 4 Az alperes viszontkeresetében a 2015. január 12-i felszólításával követelt abbahagyásra kötelezést érintő követelésére hivatkozott.
- 5 A felperes erre elintézettnek nyilvánította az annak megállapítására irányuló kérelmét, hogy ezen abbahagyásra kötelezés iránti követelés nem áll fenn. **[eredeti 4. o.]**
- 6 A Landgericht (regionális bíróság) elutasította a keresetet és a viszontkeresetnek adott helyt. A fellebbviteli bíróság a felperes fellebbezését lényegében elutasította.
- 7 A fellebbviteli bíróság által elfogadott, az alperes által elutasítani kért felülvizsgálati kérelmével a felperes az alsóbb szintű bíróságok előtt eredménytelen kereseti és viszontkereseti kérelmeit kívánja érvényesíteni.
- 8 II. A felperes felülvizsgálati kérelmének eredményessége attól függ, hogy a felperes internetes oldalán használt és az alperes által vitatott elállási tájékoztató ellentétes-e a Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 312d. §-a (1) bekezdésének első mondatával és az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB) 1. mellékletével összefüggésben értelmezett 246a. § (1) bekezdése első mondatának első pontjával és második mondatával, és ezáltal korlátozza-e a Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (tisztességtelen verseny tilalmáról szóló törvény, a továbbiakban: UWG) korábban hatályos változata 3. §-a és 4. §-ának 11. pontja szerint a versenyt. Mindez a fogyasztók jogairól szóló 2011/83/EU irányelv (a továbbiakban: 2011/83/EU irányelv) I. mellékletének A. részével összefüggésben értelmezett 6. cikke (1) bekezdése h) pontjának és (4) bekezdésének értelmezésétől függ. A felülvizsgálat eldöntését megelőzően ezért szükséges az eljárás felfüggesztése és az EUMSZ 267. cikk (1) bekezdésének b) pontja és (3) bekezdése alapján az Európai Unió Bírósága előzetes döntésének beszerzése.
- 9 1. A BGB 312g. § (1) bekezdése alapján a fogyasztót a BGB 355. § szerinti elállási jog illeti meg az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések (BGB 312b. §) és a távollévők közötti szerződések (BGB 312c. §) esetén. A vállalkozó a BGB 312d. § (1) bekezdésének első mondata és az EGBGB 246a. § (1) bekezdése második mondatának első pontja alapján köteles tájékoztatni a fogyasztót az őt, a

BGB 312g. § (1) bekezdése alapján megillető, a BGB 355. § (1) bekezdése szerinti elállási jog feltételeiről, határidejéről és az érvényesítésével kapcsolatos eljárásról. Az EGBGB 246a. § (1) bekezdésének második mondata alapján a vállalkozó oly módon is eleget tehet e tájékoztatási kötelezettségének, hogy a fogyasztó részére az 1. melléklet szerinti elállási tájékoztató mintát szöveges formában, megfelelően kitöltve átadja. Az elállási tájékoztató minta a következőt tartalmazza: „Ha Ön elállási jogát gyakorolni kívánja, az e szerződéstől való elállásra vonatkozó döntéséről egyértelmű nyilatkozatban (postán, faxon vagy e-mailben küldött levél útján) értesítenie kell bennünket (2) **[eredeti 5. o.]**” A kiegészítési útmutató második bekezdése szerint: „Illessze be az Ön nevét, postai címét, és – ha van – telefonszámát, faxszámát és e-mail címét.”

- 10 Az előbb említett rendelkezések a 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. részével összefüggésben értelmezett 6. cikke (1) bekezdése h) pontjának és (4) bekezdésének a német jogba való átültetését szolgálják, és ezáltal e rendelkezésekkel összhangban értelmezendők. Ezzel összefüggésben figyelemmel kell lenni arra, hogy a 2011/83/EU irányelv célja a 4. cikke és (7) preambulumbekzdése alapján az, hogy megvalósítsa a fogyasztóvédelem általa meghatározott szempontjainak teljes harmonizációját. A tagállamok ezért nem tarthatnak fenn és nem vezethetnek be ezen a területen szigorúbb vagy kevésbé szigorú rendelkezéseket. [omissis] Az irányelv szóban forgó rendelkezései lényegében megegyeznek a német jog megfelelő szabályozásával és a következőképpen szólnak:
- 11 A fogyasztót a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés, illetve annak megfelelő ajánlat mindaddig nem köti, amíg a kereskedő a 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének h) pontja alapján tájékoztatást nem nyújt a fogyasztónak az elállási jog fennállása esetén az említett jog gyakorlásának a 11. cikk (1) bekezdése szerinti feltételeiről, határidejéről és a vonatkozó eljárásokról. A 2011/83/EU irányelv 6. cikke (4) bekezdésének első mondata alapján ezeket az információkat az I. melléklet A. részében meghatározott elállási mintatájékoztató útján is meg lehet adni. A 2011/83/EU irányelv 6. cikke (4) bekezdésének második mondata alapján a kereskedő teljesíti a tájékoztatási követelményeket, ha a fogyasztó rendelkezésére bocsátja e tájékoztató megfelelően kitöltött példányát. Az elállási mintatájékoztató a következőket tartalmazza: „Ha Ön elállási jogát gyakorolni kívánja, az e szerződéstől való elállásra vonatkozó döntéséről egyértelmű nyilatkozatban (pl. **[eredeti 6. o.]** postán, faxon vagy e-mailben küldött levél útján) értesítenie kell bennünket (2).” A kiegészítési útmutató második bekezdése szerint: „Illessze be az Ön nevét, postai címét, és – ha van – telefonszámát, faxszámát és e-mail címét.”
- 12 2. A vitás ügyben a felperes az elállási mintatájékoztató alkalmazásával tett eleget tájékoztatási kötelezettségének. A tájékoztató arra szolgáló pontjában nem tüntette fel telefonszámát, habár a fellebbviteli bíróság megállapításai szerint a felperes kétségtelenül rendelkezik üzleti célokra használt telefonkapcsolattal. A fellebbviteli bíróság megállapításai szerint ezzel kapcsolatban a felperes előadta,

hogy az impresszumában megadott telefonszámot; az általa használt telefonszámot ezenkívül az internetes oldala kezdőlapjának alsó részén is világosan és egyértelműen feltüntette. A felperes felülvizsgálati kérelmének indokolásában továbbá hivatkozott az első fokon előadott és az alperes által nem vitatott érvelésére, amely szerint telefonon nem köt szerződéseket; véleménye szerint ezért a távollévők közötti szerződések elállási nyilatkozatok elfogadásának formájában történő megszüntetésére sem kell telefonkapcsolatot fenntartania.

- 13 a) Adódik tehát a kérdés, hogy a 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. része szerinti elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében „van-e” a vállalkozónak telefonszáma abban az esetben, ha a telefonszámát az impresszumában tünteti fel vagy azt internetes oldalának kezdőoldalán világosan és egyértelműen megjeleníti (1. sz. előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés). Az eljáró bírósági tanács véleménye szerint e kérdésre igenlő választ kell adni.
- 14 Azzal, hogy a vállalkozó az impresszumában feltünteti vagy internetes oldalának kezdőoldalán világosan és egyértelműen megjeleníti a telefonszámát, a fogyasztó számára azt a látszatot kelti, hogy a vállalkozóval telefonon is felveheti a kapcsolatot, és azon keresztül nyilatkozatokat közölhet vele. Amennyiben a vállalkozó nem utal egyértelműen [eredeti 7. o.] arra, hogy ez a telefonszám nem szolgál elállási nyilatkozatok fogadására, úgy ragaszkodnia kell ahhoz az általa keltett benyomáshoz, amely szerint a telefonszám elállási nyilatkozatok megtételére használható. A 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. része szerinti elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében tehát „van a vállalkozónak ilyen telefonszáma, és ezért azt az elállási mintatájékoztató megfelelő helyén fel kell tüntetni.
- 15 b) Adódik továbbá a kérdés, hogy a 2011/83/EU irányelv I. mellékletének A. része szerinti elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében „van-e” a vállalkozónak telefonszáma abban az esetben, ha üzleti célokra rendelkezik ugyan telefonkapcsolattal, azt azonban nem használja távollévők közötti szerződések megkötésére, és ezáltal azt az ilyen szerződések elállási nyilatkozatok elfogadásának formájában történő megszüntetésére sem tartja fenn (2. sz. előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés). Az eljáró bírósági tanács véleménye szerint erre a kérdésre is igenlő választ kell adni.
- 16 Az elállási tájékoztató mintához fűzött kiegészítési útmutató értelmében tehát „van” a vállalkozónak telefonszáma abban az esetben, ha azt üzleti célokra használja. Önmagában az a körülmény, hogy a vállalkozó az üzleti célokra szolgáló telefonszámát nem használja távollévők közötti szerződések megkötésére, nem igazolja azt, hogy e vállalkozó a telefonszámot nem tartja fenn elállási nyilatkozatok fogadására.
- 17 Az előbbieken említett értékelés nem ellentétes azzal a megfontolással, amely alapján az eljáró bírósági tanács az előterjesztésről rendelkező végzésében kétségesnek ítélte a „telefonos visszahívást biztosító rendszert”, ha a

vállalkozásban a 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett olyan kommunikációs eszközök állnak rendelkezésre, amelyeket kizárólag – a távollévők közötti szerződések megkötésének keretében a fogyasztókkal való kapcsolattartástól eltérő – más célokra használnak ([omissis][eredeti 8. o.][omissis] C-649/17. sz. ügy).

- 18 Az eljáró bírósági tanács felvetette, hogy ezen értelmezésnek ellentmond a „ha van” fordulat, ugyanis ebben az esetben a vállalkozó a távollévők közötti szerződések útján történő árusítás esetén lényegében kénytelen lenne megváltoztatni üzleti szervezetét, és további munkavállalókat felvenni annak érdekében, hogy a korábban csak üzleti és hivatali kommunikációra használt telefon- és telefaxkapcsolatán keresztül kezelni tudja a távollévők közötti szerződések megkötésével összefüggésben érkező megkereséseket. Az ilyen messzeható tájékoztatási kötelezettség felvetése kényszerűen az Európai Unió Alapjogi Chartája 16. cikkében és 17. cikke (1) bekezdésében foglalt vállalkozás szabadságába való beavatkozáshoz vezetne. Mindenesetre amennyiben a vállalkozó a távollévők közötti szerződések megkötéséhez más kommunikációs eszközöket alkalmaz, amelyek önmagukban kielégítik a fogyasztónak a 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett gyors kapcsolatfelvételhez és hatékonyan kommunikációhoz fűződő igényeit, ez ellentmond ezen irányelv (4) preambulumbekkezdésében kifejezett azon célnak, amely szerint megfelelő egyensúlyt kell teremteni a fogyasztóvédelem magas szintje és a vállalkozások versenyképessége között, amennyiben a „ha van” kifejezést úgy kell érteni, hogy a vállalkozónak valamennyi, a vállalkozásban már meglévő kommunikációs eszközről tájékoztatást kell adnia függetlenül attól, hogy azt használja-e a távollévők közötti szerződésekkel történő kereskedelem keretében [omissis].
- 19 Az eljáró bírósági tanács által e tekintetben felvetett probléma a 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének c) pontjában szabályozott általános, a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettséget érinti, amelyet a kifejezetten [eredeti 9. o.] erre betanított munkavállalóknak kell teljesíteniük a fogyasztók távollévők közötti szerződések megkötésével összefüggésben érkező esetleges megkeresései esetén. A vitás ügyben ezzel szemben csak az elállási nyilatkozatok fogadásáról és ennek dokumentációjáról van szó a felperes vállalkozásában. Ezek a tevékenységek általában nem igényelnek nagyobb erőfeszítést azon vállalkozás részéről, amelynek az elállási nyilatkozat szól, mint azon esetekben, amelyekben az elállás egy levélben vagy megfelelő nyilatkozat kíséretében az áru visszaküldésével történik. Az eljáró tanácsnak [omissis][C-649/17. sz. ügy] az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló aggályai, amelyek ahhoz a kérdéshez kapcsolódnak, hogy tekinthetők-e a vállalkozásban rendelkezésre állónak olyan kommunikációs eszközök is, amelyeket korábban a vállalkozás kizárólag más célokra, úgy mint kereskedőkkel vagy hatóságokkal folytatott kommunikációra használt, jelenleg az előterjesztett, megítélendő tényállás esetében nem állnak fenn.

[omissis]